

Mál nr. 347/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Fjölskyldutrygging.

Gildissvið váttryggingarskilmála. Varúðarregla.

Gögn.

- 141. Málskot mótttekið 26. september 2023 ásamt fylgiskjölum.
- 142. Bréf V dags. 10. október 2023 ásamt fylgiskjölum.
- 143. Viðbótarathugasemdir M dags. 12. október 2023.

Málsatvik.

Í málskoti gerir M kröfu um að viðurkennd sé bótaskylda úr innbústryggingu hans hjá V, en hinn 14. september 2023 hafi verið brotist inn í húsnæði og lögheimili hans að X. V hafi hins vegar, með tölvupósti dags. 18. september 2023, hafnað bótaskyldu á grundvelli þess að fjölskyldu- og innbústrygging hans ætti við aðra fasteign, Y, sem hafi verið seld og afhent í apríl 2023. V hafi einnig byggt á því að ekki hafi verið um innbrot að ræða. M tekur fram að húsnæðið að X hafi verið lokað með gustlokun, fest með steinskrúfum og neglt aftur. Um sé að ræða þjófnað á verkfærum og tjónið talsvert.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að M hafi á tjónsdegi verið með í gildi fjölskyldutryggingu vegna fjölskyldu og innbús að Y. Hið meinta innbrot hafi hins vegar átt sér stað í X, sem á tjónsdegi hafi verið fokhelt húsnæði í byggingu og því ljóst að umrædd váttrygging nái, samkvæmt því sem fram komi í skírteini vegna hennar, ekki til innbús í X. Umrædd váttrygging taki þá til þjófnaða við innbrot í læsta íbúð, bifreið, einkabát, einkaloftfar, sumarhús eða hjólhýsi og það sé forsenda bótaskyldu að á vettvangi séu ótvíræð merki um innbrot. Húsnæði í byggingu falli ekki undir fyrrgreinda upptalningu, og komi þá skýrt fram í lögregluskýrslu að M hafi hætt vinnu kl. 23:00 þriðjudaginn 12. september og þá „farið heim til sín“ og komið aftur á vettvang föstudaginn 15. september, og þá tekið eftir hvarfi ýmissa hluta. Sé því ljóst að M hafi á tjónsdegi ekki búið í X. Þá telur V að í raun sé ósannað að innbrot hafi átt sér stað, en í skýrslu lögreglu komi ekkert fram um ummerki innbrots, en fyrir dyrum hússins hafi verið viðarplötur sem auðvelt var að komast fram hjá. Telur V því að opið aðgengi hafi verið að húsnæðinu, og verði M að bera hallann af því að ósannað sé að innbrot hafi átt sér stað. Að síðustu vísar V til þess að váttryggingin taki til lausafjár sem fylgi almennu heimilishaldi, almenns viðleigubúnaðar og tómstundaáhalda. Verkfærin sem M segi hafa verið tekin við innbrotið hafi verið notuð við húsbyggingu og tilheyri því ekki almennu heimilishaldi.

Í viðbótarathugasemdum M kemur m.a. fram að þegar hann hafi komið að X hafi verið búið að brjóta upp hurðina og dyrnar hafi staðið opnar, en alla jafna sé hurðin læst aftur með nagla eða skrúfu. Þá tekur hann fram að hann búi í hjólhýsi á lóðinni. Hvað varði munina sem var stolið þá hafi ekki eingöngu verið um að ræða verkfæri, heldur einnig t.a.m. hleðslubúnað fyrir rafbíl.

Álit.

Í 1. gr. skilmála innbústryggingarkafla fjölskyldutryggingar M hjá V segir að váttryggingin gildi á heimili váttryggingartaka sem skráð sé á váttryggingarskírteini, þ.e. í þessu tilviki Y. Segir þá einnig að váttryggingin taki jafnframt til búsmuna sem séu hérlandis utan heimilis váttryggingartaka en þá takmarkist bætur við 15% váttryggingarfjárhæðar. Ljóst er að þeir munir sem M geymdi að X falla undir framangreint ákvæði og verður kröfu hans því ekki hafnað á þeirri forsendu, eins og V virðist að einhverju leyti byggja á, að váttryggingin taki ekki til muna sem geymdir séu utan þess heimilis sem tilgreint sé á váttryggingarskírteini.

Í skilmálum váttryggingarinnar er sett fram tafla þar sem nánar er lýst þeim tjónsatvikum sem váttryggingin tekur til svo og undanþágum og takmörkunum á bótaskyldu. Í D-dálki er fjallað um innbrotsþjófnað og kemur fram að váttryggingin taki til þjófnaða við innbrot í læsta íbúð, bifreið, einkabát, einkaloftfar, sumarhús eða hjólhýsi og að það sé forsenda fyrir bótaskyldu að á vettvangi séu ótvíræð merki um innbrot. Jafnframt er það að finna eftirfarandi varúðarreglu: „Dyr, gluggar og önnur op á váttryggingarstað skulu vera tryggilega læst og lykilar geymdir þannig að óviðkomandi hafi ekki aðgang að þeim.“ Í 20. gr. almennra skilmála V, sbr. heimild 26. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004 til setningar slíkra fyrirvara, er kveðið á um heimild V til að fella niður ábyrgð sína í heild eða

að hluta hafi vátryggður vanrækt að hlíta varúðarreglum. Í fyrirnefndri 26. gr. laga um vátryggingarsamninga segir jafnframt: „*Slíkan fyrirvara getur félagið þó ekki borið fyrir sig ef ekki er við vátryggðan að sakast eða sök hans er óveruleg eða það að vátryggingaratburður hefur orðið verður ekki rakið til brota hans. Þótt félagið geti samkvæmt þessari grein borið fyrir sig að varúðarreglum hafi ekki verið fylgt má samt leggja á það ábyrgð að hluta með hliðsjón af því hvers konar varúðarreglu var ekki sinnt, sök vátryggðs, hvernig vátryggingaratburður bar að og atvikum að öðru leyti.*“ Það er því ekki svo að vanræksla vátryggðs á því að hlíta varúðarreglum í skilmálum leiði fortakslaust til missis eða skerðingar bótaréttar heldur þarf að taka öll framangreind atriði til heildstæðrar skoðunar.

Í fyrirbyggjandi lögregluskýrslu um umrætt atvik, dags. 16. september 2023, er aðkomu að X lýst svo að um sé að ræða húsnæði í byggingu og enn vanti hurðar og gler í glugga. Viðarplötur, sem auðvelt hafi verið að komast fram hjá, hafi verið fyrir bak- og aðaldyrum en þeim aðbúnaði er ekki nánar lýst í skýrslunni. Þá kemur fram að engin ummerki sem bent gætu á mögulegan geranda hafi verið á vettvangi og segir ekkert um að flekar hafi verið brotnir upp. Ekkert er þá haft eftir M í skýrslunni um að flekar fyrir dyrum hafi verið skrúfaðir eða negldir aftur, svo sem hann lýsir fyrir nefndinni, og liggja því engin gögn fyrir um slíkar ráðstafanir. Er það því mat nefndarinnar að brotið hafi verið gegn fyrrgreindri varúðarreglu.

Verður þá að telja að sýnt sé að M hafi skilið töluverð verðmæti eftir, í húsnæði þar sem óviðkomandi áttu auðvelt aðgengi, án eftirlits í hartnær þrjá sólarhringa, en samkvæmt framburði hans í lögregluskýrslu fór hann heim til sín um kl. 23:00 á þriðjudegi og kom aftur að X um kl. 14:00 á föstudegi. Verður þá jafnframt að líta til þess að varúðarregla sú sem M vanrækti að hlíta hefur beina þýðingu við takmörkun hættu á þjófnaði og þess að brot hans gegn henni var verulegt, en ekki er sýnt fram á með hvaða hætti tryggt var að óviðkomandi kæmust ekki inn í X. Samkvæmt framansögðu verður að telja að V sé heimilt að fella niður ábyrgð sína í heild, sbr. 26. gr. laga um vátryggingarsamninga.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr fjölskyldutryggingu sinni hjá V.

Reykjavík, 14. nóvember 2023.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir